

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на околната среда и водите
Регионална инспекция по околната среда и водите – Пазарджик

Съобщение на основание чл. 5, ал. 2 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда /Наредба за ОВОС/ (приета с ПМС № 59 от 7.03.2003 г., Обн. ДВ. бр. 25 от 18 Март 2003 г., посл. изм., бр. 9 от 30 януари 2024 г., в сила от 01.02.2024 г.)

РИОСВ – Пазарджик съобщава за постъпило уведомление за инвестиционно предложение:

Инвестиционно предложение „Извличане на полезни компоненти от минни отпадъци в площ „Източно насипище“,

с възложител: „АСАРЕЛ-МЕДЕТ“ АД

РИОСВ-Пазарджик приема представената от възложителя документация за горепосочените инвестиционни предложения като информиране на компетентния орган по околна среда по смисъла на чл. 95, ал. 1 на *Закона за опазване на околната среда (ЗООС)* посл. изм. и доп., бр. 42 от 7.06.2022 г., в сила от 7.06.2022 г.) и чл. 4, ал. 1 на *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда /Наредбата за ОВОС/* (посл. изм., бр. 9 от 30 януари 2024 г., в сила от 01.02.2024 г.) и чл.10, ал.1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС)*(обн. ДВ, бр.73 от 11.09.2007 г., изм. и доп. ДВ бр. 94 от 30 ноември 2012 г., изм. и доп. ДВ. бр.3 от 5 Януари 2018 г.).

Във връзка с това РИОСВ-Пазарджик информира за следното:

I. По отношение на изискванията на глава шеста на *Закона за опазване на околната среда (ЗООС)*:

Въз основа на издадено Разрешение № 374/10.03.2014 г., сключен договор между Министерството на икономиката и енергетиката и „Асарел - Медет“ АД – гр. Панагюрище от 25.07.2014 г. и допълнително споразумение № 1/06.04.2016 г. за площ „Източно насипище“, общ. Панагюрище, обл. Пазарджик, през периода 2014-2018 от „Асарел-Медет“ АД са проведени детайлни геолого-проучвателни работи в рамките на проучвателна площ в района на „Източно насипище“, в резултат на което е изготвен „Геоложки доклад за окончателните резултати в площ „Източно насипище“.

С настоящото инвестиционно предложение се предвижда извличане на полезни компоненти от минни отпадъци в площ „Източно насипище“. Площта на инвестиционното предложение е с размер 662.285 дка, намираща се на 6 км север - северозападно от град Панагюрище. Площта включва територията на „Източно насипище“, което е изградено при депонирането на откривна минна маса от рудник „Асарел“. През 2008 г. е завършена цялостната техническа и биологична рекултивация на насипището. Насипището заема площ от 102 хектара, във водосбора на река Мареш. Депонираната минна маса е 112 млн. т, със средна обемна плътност 2,45 г/см³. Има следните характеристики:

Начин на изграждане – булдозерен тип;

- Извоз – с автопревоз;
- Депониране – смесено (оксидна руда и откривка);
- Брой стъпала – 10 бр;
- Височина на стъпалото – 20 м.

Проучвателно сондиране

За целите на проучването в площта са прокарани 12 сондажа с различни дълбочини. Целта е да се пресече цялата дебелина на насипището и да се достигне до неговата основа. Предварително са подготвени 12 сондажни площадки. За тази цел е използван верижен булдозер, като подготовката включва единствено подравняване на терена. Размерите на сондажна площадка са приблизително 3 на 4 метра (около 12 м²). Сондажите преминават през неспоен материал (късове с различен размер, глини и пясъклив материал).

Изхождайки от характера на насипището, използването на приложими технологии за извличане на полезни изкопаеми и опита в тях, като реално приложимо е разгледално излужването на полезния компонент – медта, чрез излужващи разтвори.

В прилаганата технологична схема на излужване се предвижда използване на концентрирана сярна киселина, която ще осигурява добри условия за едновременно протичане на двата излужващи процеса – химичен и бактериологичен. Тези условия са – поддържане на киселинност в продуктивните разтвори – рН в диапазона 1,9-2,2 – за химичното излужване и периодично/циклично подаване на разтвори в няколко експлоатационни полета, за осигуряване на атмосферен кислород за биогенното излужване.

По бермите на насипището ще се прокарат вертикални сондажи през 6 м и с дълбочина до 6 м. На по-високите берми, които са с ширина над 6 м, се прокарат подаващи сондажи в две редици. Ограниченото хоризонтално разпространение на разтворите и големите разстояния между бермите – 45-50 м, налагат прокаране на подаващи сондажи и в скатовите части на насипището. За опазване на растителността, сондажите се изграждат в рядка мрежа - през 16 м в профилна линия и 25 м между профилиите.

Сорбция на полезния компонент

Сорбцията е процес на поглъщането на едно вещество от друго вещество, намиращи се в различна фаза. Поглъщащото тяло се нарича сорбент (адсорбент, абсорбент), а поглъщаното – сорбат. В конкретния случай полезното разтворено вещество е медта, а поглъщащото вещество – йонообменна смола.

Технологичната схема на извличане на полезния компонент е разработена на основата на йонния обмен. Той се базира на използването на органичен сорбент – смола, способен селективно да сорбира медта от изходния разтвор. Сорбентите съдържат в своята структура химични групи, способни да дисоциират във водни разтвори, в резултат на което дисоциацията се йон от химичната група се обменя със съдържащи се в разтвора йони със същия поляритет.

В разработката е предвиден сорбент, който е с подчертан афинитет към медния катион и сорбцията е насочено селективно именно към него. Това позволява да се използва по-ефективно обменният капацитет на сорбента. Ефективността на сорбцията е в обратна зависимост от стойността на рН на изходния разтвор.

Предвижда се дейността да се извършва в съществуваща сорбционна инсталация, като изцяло ще се използват изградените инфраструктура и съоръжения. Не се променят видът и количествата реагент, използван към момента.

Регенерация и получаване на регенерат

Регенерацията е процес, при който сорбираният полезен компонент в йонообменната

смола се връща обратно в течна фаза, но в концентриран вид.

След насищане на сорбента той се подлага на регенерация. Тя се провежда с разтвор на минерална киселина – сярна киселина. В резултат на тази технологична операция, сорбираната мед от определено преработено количество изходен разтвор се концентрира и се получава продукт - регенерат, но по същество той е междинен продукт. За получаване на продукт на медта е необходима по-нататъшна преработка на регенерата. Регенерацията позволява възстановяване сорбционните способности на сорбента, който след промиване от регенериращия химичен агент се връща отново в процеса на сорбция на медта.

Преработка в инсталация екстракция и електролиза и получаване на катодна мед

На територията на дружеството има изградена инсталация за екстракция и електролиза на разтвори, съдържащи мед.

Екстракцията е технологичен процес на разделяне на течни смеси (фази) в резултат на избирателното разтваряне на полезния компонент в случая - медта в течна фаза, с която сместа контактува.

Този вид екстракция се основава на различната разтворимост на компонентите на сместа в селективния разтворител (екстрагента).

Като резултат от процеса на екстракция и реекстракция се получава разтвор на меден сулфат, с качества и показатели, подходящи за последваща преработка – процес на електролиза.

Електролиза е физикохимичен процес, при който при преминаване на електрически ток през разтвор се получава отделяне върху електродите на съставните части на разтвореното вещество – мед, получена при предходните процеси до краен продукт – катодна мед.

Инвестиционното предложение предвижда:

- Изграждане на оросителна инсталация на Източно насипище, като изграждането може да бъде извършено наведнъж или поетапно;
- Подаване на получените богати технологични разтвори след излужване по съществуващ тръбопровод, където чрез съществуващи помпени станции /ПС/ и тръбопроводи се подават към инсталация екстракция и електролиза за преработка и получаване на катодна мед, необходима преработка на съществуваща разпределителна шахта;
- Изграждане на Нова помпена станция /ПС/ 3 п. х 230 м³/час, 18 бара и нов тръбопровод ф280 (2 бр.), изградена в района на инсталация за екстракция и електролиза за подаване на получения филтрат към буферен съд за подкисляване над ИН и подаване за следващ цикъл на излужване.

При реализация на инвестиционното предложение:

- Използват се максимално съществуващи комуникации, съоръжения и инсталация, като допълнително се изгражда оросителната инсталация, нова ПС за подаване на получения филтрат към ИН за последващи действия и тръбопровод за транспортиране на филтрат;
- Като краен продукт се получава катодна мед в инсталация електролиза;
- Инвестиционното предложение не предвижда промяна на капацитета, технологията, количествата използвани суровини, материали, енергия и вода, количествата генерирани отпадъци.

Реализацията на инвестиционното предложение няма да доведе до промяна на технологията в сорбционна инсталация и инсталация за екстракция и електролиза, промяна

на разрешения капацитет на инсталациите и промяна на вида и количеството на използваните химични вещества и смеси или въвеждането на нови такива.

Инвестиционното предложение не е свързано с наличие на площадката на опасни химични вещества, които попадат в обхвата на Приложение № 3 на ЗООС.

Не се предвижда използването на питейна или технологична вода. Всички операции ще се извършват с наличните разтвори в съответния им вид. За питейни нужди на обслужващия персонал ще се предоставя минерална вода, бутилирана или чрез диспенсъри.

Предвижда се захранване на нова помпена станция при инсталация екстракция и електролиза с мощност 300 кВт;

За обслужването на оросителната инсталация ще бъде необходимо изграждането на обслужващ път. Този път ще е необходим, както за изграждането на самата оросителна система, доставка на оборудване и необходимата техника, така и при експлоатационния период.

Предвижданият обслужващ път ще бъде с ширина 3 м и изграден от трошено-каменна настилка. Там, където е необходимо, ще се изградят необходимите спомагателни съоръжения.

В процеса на реализация на инвестиционното предложение за добив на съдържащата се мед в депонираната руда не се очаква генерирането на отпадъци. Всички разтвори, участващи в процесите на извличането на медта, преработката на продуктивните разтвори и получаването на краен продукт – катодна мед, не водят до образуване на отпадъци. Разтворите в различните фази на преработка са оборотни и след съответната обработка се подават за следващите цикли на извличане на медта.

Източното насипище се разполага във водосбора на р. Марешка. Марешка река има един безименен десен приток с постоянен отток, който включва и водите, формирани през влажните периоди, от деретата в местността Китката под ведомствения път за „Асарел - Медет“ АД.

Обширни части от долината на р. Марешка са залесени с гъста дървесна растителност, която играе важна роля при преразпределянето и оттичането на валежните води в района.

Изградени са следните съоръжения:

- Бараж 1 (бараж за твърд отток);
- Бараж 2 и Бараж 2.1. (Баражи за дренажни води);
- Бараж 3 (Бараж за дренажни води);
- Бараж 4 (Бараж 4.1 и Бараж 4.2 – баражи за чисти води);
- Бараж 5 (Баражи за дренажни води) с изградена противофилтрационна завеса с цел предотвратяване на замърсяването на подземните води.

Дрениралите замърсени отпадъчни води от Източно насипище чрез 2 полиетиленови тръбопроводи се отвеждат към Сорбционната инсталация за обезмедяване и последващо пречистване в пречиствателни станции /ПС/. Осигурена е възможност дренажните води директно да се отвеждат за пречистване в пречиствателни станции.

Представената схема на извличане на полезни компоненти чрез излужване със сярна киселина от минните отпадъци в площ „Източно насипище“ **ще създаде потенциална опасност от замърсяване на повърхностните и подземни води** с тежки метали, попадащи във водосбора на р. Мареш,, респективно р. Панагюрска Луда Яна.

На база гореизложеното, за заявеното ИП се приема, че попада в хипотезата на чл. 93, ал. 1, т. 3 на *Закона за опазване на околната среда (ЗООС)* и се разглежда като разширение, което може да доведе до значително отрицателно въздействие върху околната среда и подлежи на преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. Компетентен

орган за произнасяне с решение е директорът на РИОСВ-Пазарджик.

II. По отношение на изискванията на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

ИП попада в обхвата на чл. 31 на *Закона за биологичното разнообразие* (ДВ. бр. 77 от 9 Август 2002 г. и посл. изменения.) и чл. 2, ал. 1, т. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС, ДВ бр. 73/2007 г. и посл. изменения.).

Съгласно информацията в уведомлението, територията – предмет на ИП, попада в границите на защитена зона BG0002054 „Средна гора” за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-273 от 30 март 2012 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ бр. 32 от 24.04.2012 г.)

Територията - предмет на ИП, не попада в границите на защитени територии по смисъла на *Закона за защитените територии*.

Внесеното инвестиционно предложение е допустимо по смисъла на чл. 12, ал. 2 от *Наредбата за ОС*.

Преценката по чл. 40, ал. 3 и ал. 4 от *Наредбата за ОС* – за вероятната степен на въздействие на инвестиционното предложение върху защитени зони от мрежата „Натура 2000”, ще бъде направена след внасяне на искане за преценяване необходимостта от ОВОС.

Обръщам, Ви внимание, че ИП може да бъде одобрено, само ако е доказано, че инвестиционното предложение няма да окаже отрицателно въздействие върху защитени зони от мрежата „Натура 2000“.

Възложителят на ИП носи доказателствената тежест, че ИП няма да окаже значително отрицателно въздействие върху защитени зони на етап искане за преценяване на необходимостта от ОВОС.

III. По отношение на оценка на допустимостта на инвестиционното предложение спрямо целите за опазване на околната среда, мерките определени в Плана за управление на речните басейни в Източнобеломорски район (ПУРБ на ИБР) и в Плана за управление на риска от наводнения в Източнобеломорски район (ПУРН на ИБР):

Съгласно получено становище по компетентност от Басейнова дирекция Източнобеломорски район, гр. Пловдив (БД ИБР-Пловдив) на основание чл. 155, ал. 1, т. 23 от *Закона за водите* (ЗВ), с изх. № ПУ-01-35(5)/30.08.2024 г. и наш вх. № ПД-02-10-(12)/02.09.2024 г., ИП е допустимо от гледна точка ПУРБ на ИБР 2016-2021 г., ПУРН на ИБР 2022-2027 г., ЗВ и подзаконовите актове към него.

Според представената информация (координатен регистър) площта попада в границите на повърхностно водно тяло „Панагюрска Луда Яна“ с код **BG3MA700R220**.

ИП попада в обхвата на подземно водно тяло **BG3G00000Pt044** – Пукнатинни води – Западно и централобалкански масив.

Площта на ИП не попада в уязвима зона за защита на водите, включена в Раздел 3, точка 3.3.1от ПУРБ на ИБР. ИП и не попада и не граничи с пояси на СОЗ около водоизточници на подземни води.

ИП се намира извън определените райони със значителен риск от наводнения в ИБР и не попада в зони, които могат да бъдат наводнени съобразно картите на районите под заплаха от наводнения, при сценариите, посочени в чл. 146е от *Закона за водите*.

IV. По отношение изискванията на Глава седма, раздел втори на ЗООС – „Комплексни разрешителни”:

Предвижда се дейността да се извършва в съществуваща инсталация за екстракция и електролиза, като изцяло ще се използват изградените инфраструктура и съоръжения. Не се

променят видът и количествата реагенти, използвани към момента. Не се очаква промяна на капацитета на инсталацията.

Инвестиционното предложение не предвижда промяна на капацитета, технологията, количествата използвани суровини, материали, енергия и вода, количествата генерирани отпадъци.

Предвид гореописаното, инвестиционното предложение **не предвижда технологични промени в работата на инсталацията за екстракция и електролиза, за която е издадено КР № 404-Н0-И0-А5/2018 г. и операторът не е необходимо да предприема действия по реда на глава седма, раздел II от ЗООС.**

Възложителят е уведомен за действията, които трябва да предприеме с писмо на РИОСВ-Пазарджик, изх. № ПД-01-10-(13)/13.09.2024 г.

Копие от уведомителното писмото до възложителя е изпратено и до Община Панагюрище и БД ИБР-Пловдив